

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

UUDISTUVA SÄRKÄNNIEMEN ALUE
ILMASTOPOSITIIVINEN
ELÄMYSTALOUDEN
EDELLÄKÄVIJÄ

TIEKARTTA KESTÄVÄÄN TULEVAISUUTEEN

TIEKARTAN TYÖRYHMÄ

VISIT TAMPERE OY

Koordinointi ja sisällön koostaminen

EKOKUMPPANIT OY

Kestävä liikkuminen ja energiaratkaisut

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU

Vähähiiliset ruokaketjut

TAMPEREEN YLIOPISTO

Digitaaliset yhteisratkaisut

SUOMEN ITÄMERI-INSTITUUTTI

Kansainvälinen yhteistyö ja vertaisarviointi

BUSINESS TAMPERE OY

Kiertotalous, ekosysteemiajattelu

PENTAGON DESIGN OY

Kestävyyssuunnittelu, palvelulupauksen, tavoitteiden ja kokonaisuuden sparraus

Tiekartta laadittiin Kestävän matkailun Hub –hankkeen partnereiden yhteistyönä. Tiekartta kokoaa yhteen uudistuvan Särkänniemen kestävyiden kehitysaskleet pohjautuen partnerien osatoteutuksiin, syksyllä 2019 toteutettuihin yhteisiin kehitystyöpajoihin, asiakaskyselyihin ja -tietoon sekä kansainväliseen vertaisarviointiin.

Avainyhteistyötahoina hankkeessa ja tiekartan koostamisessa ovat Tampereen Särkänniemi Oy ja

Tampereen kaupunki. Puurakentamisen osalta yhteistyötahona ja sisällöntuottajana Puukerrostalorakentaminen kasvuun Pirkanmaalla -hanke. Keskeinen tiekartan kehityksen ja jalkauttamisen toimija on kehitysorganisaatioista, oppilaitoksista ja asiantuntijoista koottu yhteistyöverkosto.

Tiekartta ja hankkeen tulokset julkaistaan osoitteessa:

www.visittampere.fi/kestavan-matkailun-hub

GRAAFINEN SUUNNITTELU

Mika Telkkä, Ekokumppanit Oy

VALOKUVAT

Laura Vanzo, Visit Tampere Oy
Tampereen Särkänniemi Oy

ASEMAKAAVAN HAVAINNEKUVAT

MY Arkkitehdit

TIEKARTAN TAVOITTEET

ELÄMYSTALOUS KESTÄVYYDEN EDISTÄJÄNÄ

Särkänniemen alue uudistuu ja laajenee Mustalahdesta Santalahteen ulottuvaksi monipuoliseksi ja ympärivuotiseksi elämyskeitaaksi. Alueella yhdistyvät kaupunkikulttuuri, aktiviteetit, tapahtumat, ravintola- ja majoituspalvelut kansainvälisesti kiinnostavaksi matkailukohteeksi. Särkänniemen huvipuisto on elämyskokonaisuuden sydän ja alueen kehityksen veturi.

Alueen elämyskokonaisuus ja palvelut muotoutuvat vetovoiman, synergian ja liiketoiminnallisten edellytysten ehdoilla. Vähähiilisyys, ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys ovat alueen imagon ja pitkän tähtäimen kilpailukyvyyn olennainen perusta. Tiekartta on alueelle sijoittuvien yritysten tukena kestävien palvelujen toteuttamiseksi. Tampereen Särkänniemi Oy:n oma vastuullisuusohjelma luo pohjan tiekartalle ja alueen kestäväälle kehitykselle.

Tiekartassa määritettyjen toimenpiteiden ensisijaisena kohderyhmänä ovat alueelle tulevaisuudessa sijoittuvat elämys- ja matkailupalveluita tuottavat yritykset ja toimijat. Päämääränä on luoda yhteinen visio ja tavoitteet sekä askeleet niiden saavuttamiseksi. Keskeistä on parhaan tarjolla olevan tekniikan ja ratkaisujen hyödyntäminen. Särkänniemen alueen yritykset voivat toimia uuden kestävä teknologian, palveluiden ja innovaatioiden merkittävänä jalkauttajana ja hyödyntäjänä. Yhteistyön ja yhteishankintojen avulla yritykset voivat yhdessä ratkaista alueen kestävyysaasteita, säästää resurssejaan ja samalla tarjota alueen vierailijoille inspiroivan näyteikkunan kestävään tulevaisuuteen.

Merkittävimmät kestävyiden osa-alueet ovat liikkuminen, energia, ruokaketjut, kierrätys sekä digitaalisuus. Tiekarttatyön rinnalla määritetään näihin osa-alueisiin lupaavimmat palvelukonseptit ja ensisijaiset kärkihankkeet kehitysaskelten käynnistämiseksi. Prosessin aikana koottu yhteistyöverkosto on avainroolissa uudistuvan Särkänniemen pitkän tähtäimen kehitystyössä.

ALUEEN TOIMIJOITA YHDISTÄVÄT

- Visio
- Yhteistyön koordinointi
- Arvolupaus
- Tulosten mittarointi
- Tavoitteet
- Jatkuva kehittäminen
- Ratkaisut ja työkalut
- Viestintä ja markkinointi

**YHTEISET KESTÄVÄT RATKAISUT
OVAT ALUEEN ELÄMYSTALouden
KILPAILUETU, IMAGOVALTTI,
LIIKETOIMINNAN VAUHDITTAJA
JA KUSTANNUSSÄÄSTÖ.**

UUDISTUVA SÄRKÄNNIEMEN ALUE

KESTÄVÄN MATKAILUN JA ELÄMYSTALOUDEN KANSAINVÄLINEN KÄRKIKOHDE

TIEKARTTA PÄHKINÄNKUORESSA

ALUEEN JA KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN KEHITYSKOKONAISUUDET

1 ALUEEN UUDET ELÄMYSPALVELUT JA KEHITYSSUUNNITELMAT

Monipuolinen ja ympärivuotinen elämyskokonaisuus, jossa huvipuiston rinnalle majoitusta, uusia ravintolapalveluita, hyvinvointi- ja aktiviteettitarjontaa, kulttuuria sekä järvi- ja luontomatkailun keskittymä

2 VISIO, ARVOLUPAUS JA TAVOITTEET

Yhteiset viestinnän ratkaisut alueelle sijoittuville uusille toimijoille

3 KESTÄVÄT RATKAISUT

Yhteiset välineet kestävyystavoitteiden saavuttamiseen ja arvolutauksen lunastamiseen

4 KIERTOTALOUS JA RESURSSITEHOKKUUS

Palvelujen ja resurssien jakamiseen perustuva läpileikkaava toimintamalli alueen yritysten yhteistyöhön

5 RAKENTAMINEN JA MAISEMA- SUUNNITTELU

Kestävä rakentaminen, järvi ja urbaani luonto - vähähiilisyttä, vetovoimaa ja viihtyisyyttä

6 KESTÄVÄT ENERGIARATKAISUT

Energiayhteisö - hankinnan ja tuotannon yhteinen palvelumalli

7 LIIKKUMISEN PALVELUT

Liikkumisen palveluketjuihin, opastamiseen, joukkoliikenneyhteyksiin ja raideliikenteeseen sekä kevyeen liikenteeseen painottuva palvelukehitys

8 VÄHÄHIILISET RUOKAKETJUT

Lähiruokaan ja kestäviin vaihtoehtoihin, ruokahävikin ehkäisyyn ja jaettuun logistiikkaan keskittyvät yhteisratkaisut

9 DIGITAALISET YHTEISRATKAISUT

Kestävien ratkaisujen ja vähähiilisen palvelutuotannon yhdistävä tekijä – automaatio, mittarointi, seuranta, asiakkaiden valintojen ohjaaminen, viestintä, markkinointi

10 SEURANTA, KEHITTÄMINEN JA KOMPENSOINTIMALLIT

Yhteiset ratkaisut tulosten mittarointiin, kehitystoimenpiteiden kohdentamiseen ja koordinointiin sekä tarvittaessa hiilijalanjäljen kompensointiin

SÄRKÄNNIEMEN ALUE KESTÄVÄN TAMPEREEN VETURINA

Nyt käsillä oleva Särkänniemen kestävän matkailun tiekartta vie keskeisen elämyskohteemme arvojemme ytimeen. Tampere ei ole koskaan pelännyt olla edellä, kuten vaikkapa Särkänniemi kokonaisuutena tai Näsinneula aikansa korkean rakentamisen taidonnäytteenä osoittavat. Kaupunkimme ei ole koskaan rakentunut pelkän asumisen ja työn ympärille, vaan kulttuuri, viihtyminen ja eläminen kaikin tavoin ovat olleet meille tärkeitä.

Tiekartan avulla Särkänniemen aluetta, ja sen kaikkia toimijoita, viitoitetaan nopealla tahdilla kestävään tulevaisuuteen. Erityisen tärkeää on se, että kaikkia osa-alueita mietitään aina liikkumisesta ruokaan kuin energiaankin. Samalla Särkänniemen ympärille rakentuva kestävä matkailun keskittymä antaa mallia koko kaupunkikonsernillemme siitä miten asioita kannattaa tehdä: toisaalta rohkeasti etunojassa, mutta samalla yhteistyöllä muiden kanssa.

Edelläkävijä ja panostaminen kestäväan viihtymiseen on tärkeää erityisesti kahdelta kannalta. Ensinnäkin on nähtävissä, että kestävyys ja maata pitkin matkustaminen tulevat lisääntymään entisestään lähivuosina. Tähän tarpeeseen ja arvomurrokseen on myös meidän vastattava. Toinen, aivan yhtä tärkeä, tavoite on muodostaa Särkänniemestä vetovoimainen kohde meille tamperelaisille. Kun viihdymme loma- ja vapaahetkinä kaupungissamme entistäkin monipuolisempien palveluiden parissa, ei tarvetta lähteä kauas aina ole.

Tampereen kaupungin puolesta toivotan menestystä tiekartan toteutuksessa kaikille alueen toimijoille!

Jaakko Stenhäll – Apulaispormestari, Tampereen kaupunki

TAMPERE 2030 – SINULLE PARAS YHTEISET STRATEGISET TAVOITTEET

Uudistuvan Särkänniemen alueen kehitystyö ja tässä tiekartassa määritetyt askeleet tukevat Tampereen kaupungin vuoteen 2030 ulottuvan Tampere – Sinulle paras –strategiassa vuodelle 2030 asetettujen tavoiteltavien tulosten saavuttamista:

- Pohjoismaiden vetovoimaisin elämyskaupunki
- Luovuuden ja innovaatioiden kohtauspaikka, kiinnostavin toimintaympäristö yrityksille
- Hiilineutraali, älykkään ja kestävä liikenteen ja kaupunkikehityksen edelläkävijä
- Maailmalla tunnettu, kansainvälinen ja vahvasti verkottunut, 300 000 asukkaan viihtyisä ja elävä kaupunki

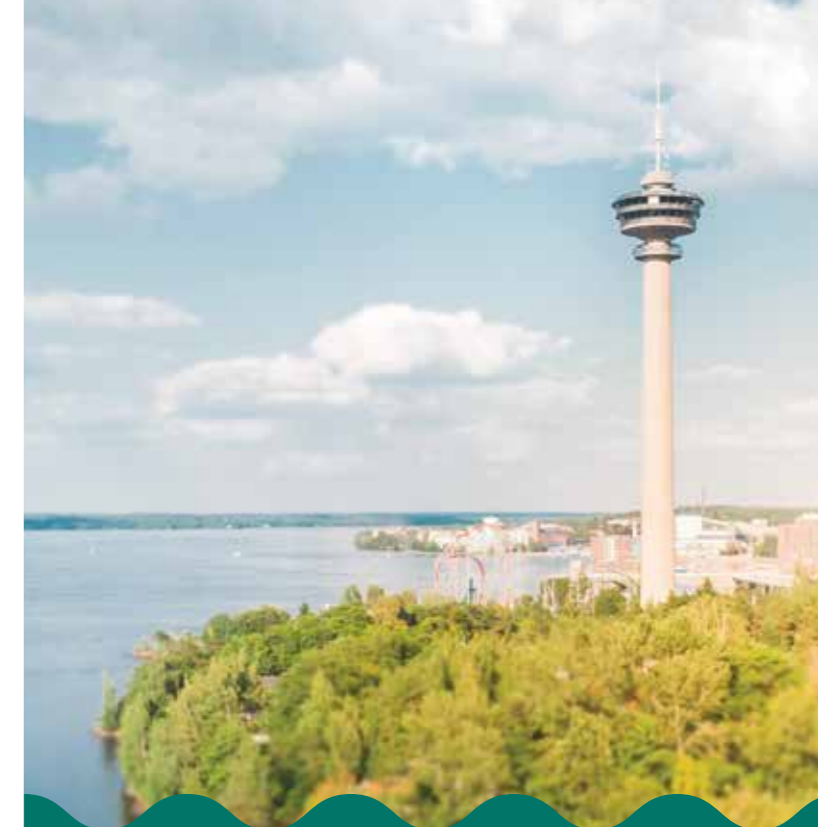
Keskeistä on myös yhdessä tekemiseen, vastuullisuuteen, avoimuuteen ja rohkeuteen perustuva toteuttamisen malli. Uudistuvan Särkänniemen alueen elämyspalvelujen kokonaisuutta rakennetaan ekologisesti, sosiaalisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla. Tavoite on, että alue toimii kehitystyön, kokeilujen ja verkostoitumisen mahdollistavana alustana niin yrityksille, yhteisöille kuin asukkaillekin.

Tampereen kaupungin kunnianhimoisena tavoitteena on olla hiilineutraali kaupunki vuoteen 2030 mennessä. Tämän tavoitteen edelläkävijänä toimiminen on Särkänniemen alueen ilmastopositiivisen tulevaisuuden rakentamisen keskeisimpänä päämääränä.

KESTÄVÄ TAMPERE 2030 KOHTI HIILINEUTRAALIA KAUPUNKIA LINJAUKSET

- Kestävä liikkuminen ja kaupunkirakenne
- Kestävä asuminen ja rakentaminen
- Energian kestävä tuotanto ja kulutus
- Kestävä kulutus ja materiaalitalous
- Kestävä kaupunkiluonto
- Hyvä ympäristön tila

Särkänniemen alueen uudistuminen tarjoaa erinomaisen kehitysalustan näiden linjausten edistämiseen ja ratkaisujen toteutukseen.

KESTÄVYYS ON MATKAILUN NYKYINEN NORMAALI

Matkailun rooli osana maailmantaloutta kasvaa ja matkailijat ovat yhä kiinnostuneempia omista ympäristövaikutuksistaan. Matkailun kestävä kehitys tarjoaa Suomelle erinomaisia mahdollisuuksia erottautua kansainvälisesti sekä luoda uutta liiketoimintaa ja hyvinvointia eri puolilla Suomea. Tampere ei voi jäädä tässä sivustaseuraajaksi, vaan sen on oltava kehityksen kärjessä. Tähän meillä on kaikki mahdollisuudet luomalla riittävän laaja ekosysteemi, jossa mukana ovat matkailuyrityksen lisäksi myös muut alueen osaajat.

Vastuullisuudesta on tullut nykyinen normaali - ei ohimenevä trendi. Vastuullinen toiminta on pitkällä aikavälillä ainoa mahdollinen tapa tuottaa matkailupalveluita. On varmistettava, että puhdas metsäluonto ja vesi ovat myyntivalttejamme myös tulevaisuudessakin.

Uudistuvasta Särkänniemen alueesta kehittyy kiinteä osa Tampereen keskustaa ja matkailua. Siitä on rakennettavissa matkailun vetovoimainen keskittymä, joka palvelee niin Särkänniemen kävijöitä kuin muitakin Tampereen ja Pirkanmaan matkailupalveluita tarjoavia yrityksiä. Sieltä on helppo lähteä järvelle tai kauemmaksi luontoon. Sen keskeinen sijainti vähentää turhaa liikkumista ja sinne on helppo tulla ja lähteä niin julkisella liikenteellä kuin omalla autolla, pyöriä unohtamatta.

Meillä on käsissämme ainutlaatuinen tilaisuus luoda uudistuvasta Särkänniemestä vastuullisen matkailun kärki ja edelläkävijä koko Suomelle ja maailmalle.

Jari Ahjoharju - Matkailujohtaja, Visit Tampere Oy

KESTÄVÄ MATKAILU

KASVU MUUTOSVOIMANA

- Matkailun on vahva kasvuala, jolla on lukuisia positiivisia vaikutuksia – hyvinvointi, oppiminen, kansainvälisyys, sosiaaliset hyödyt ja aluetaloudelliset vaikutukset
- Kestävä matkailu huomioi nykyiset ja tulevat taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristölliset vaikutukset. Kestävyyshaasteista merkittävin on hiilijalanjälki.
- Haasteeseen voidaan vastata ohjaamalla matkailun tapoja kestävämmiksi ja tuomalla uusi vähähiilinen tekniikka matkailualan käyttöön - valjastetaan matkailuala ja kasvu kestävyden näkyväksi ajuriksi
- Uudet liikkumisen, energiantuotannon, ruokaketjujen ja digitalisaation ratkaisut avaavat mahdollisuuksia kestävään liiketoimintaan. Matkailuala voi omalla volyymillaan edistää näiden käyttöönottoa ja kestävää tulevaisuutta.

SÄRKÄNNIEMEN ALUE TUNNISTETUT HAASTEET

- Saapuminen merkittävin vierailun hiilijalanjäljen aiheuttaja – joukkoliikenteen palvelutarjonta avaintekijä
- Elämystalouden palvelujen energiaintensiivisyys – energiatehokkuus ja kestävä energia keskeiset välineet
- Ruokatarjonnan ja ruokaketjujen kestävyys – suuret volyymit ja asiakkaiden odotukset haasteina ja mahdollisuuksina
- Kiertotalouden liiketoimintamallien soveltaminen – keskitytään resurssien jakamiseen ja yhteiskäyttöön
- Kuluttajavalintojen ohjaaminen ja kannustimet – digitaaliset ratkaisut, pelillistäminen

ALUEEN VAHVUDET VALTTIKORTEINA PAIKKA

Ainutlaatuinen sijainti Näsijärven rannalla, järviluonto ja urbaani kaupunkiluonto, sijainti keskustassa, Tampereen vetovoima, liikenneyhteydet, satama, Näsinpuisto, Särkänniemen tapahtumaranta

PALVELUT

Monipuolinen elämysten, tapahtumien, aktiviteettien, kulttuurin sekä ravintola- ja matkailupalveluiden keskittymä –mahdollistavat ympärivuotisuuden ja vierailijoiden pidemmän viipymä alueella – positiiviset kestävyys- ja aluetaloudelliset vaikutukset – liikkumisen rooli hiilijalanjäljessä pienenee ja alueella toteutettujen kestävyysratkaisujen merkitys kasvaa.

YHTEISÖ

Yhteistyöllä rakennetaan entistäkin mielenkiintoisempi ja paremmin palveleva destinaatio. Myös kestävyyshaasteet ja tavoitteet ratkotaan yritysten yhteistyöllä kustannustehokkaammin, vaikuttavammin ja resursseja säästään

1.

TIEKARTTA KESTÄVÄÄN TULEVAISUUTEEN

Alueen uudet elämispalvelut ja kehityssuunnitelmat

KESTÄVÄN KAUPUNKISUUNNITTELUN JA ELÄMYSTALOUDEN KEHITYSALUSTA SÄRKÄNNIEMEN UUSI ASEMAKAAVA

Särkänniemen alueen kehitykselle kaavamuutostyössä asetetut keskeiset tavoitteet:

- Särkänniemen, Onkiniemen, Mustalahden ja Kortelahden alue kokonaisuutena on entistä paremmin Tampereen keskustaan kytkeytynyt, joukkoliikenteellä, jalan, pyörällä ja vesitse saavutettava virkistys-, matkailun, palvelujen ja asumisen sekoittunut alue
- Ympärivuotinen matkailun ja vapaa-ajan palvelujen keskittymä Tampereelle ja Pirkanmaalle – tarjoaa alustan monenlaisille yrittäjille ja palveluille, toiminnan laajentumiselle ja kehitymiselle
- Liittää alueen kiinteäksi osaksi keskustaa, hyödyntää Mustalahden satamaa ja ainutlaatuisia sijaintia Näsijärven rannalla

AVOIN KEHITYSALUSTA VAUHDITTAA KEHITYSTÄ JA LIIKETOIMINTAA

Kaupungin tarjoamat avoimet kokeilu- ja kehitysympäristöt sekä digitaaliset alustat mahdollistavat kasvualustan skaalautuvalle yritystoiminnalle ja yrittäjyydelle. Kaupunki edistää omilla tulevaisuusinvestoinneillaan, kaavoituksella, toimintaympäristön kehittämällä sekä muilla päätöksillään elinkeinotoiminnan jatkuvaa uudistumista.

Särkänniemi on Tampereen tunnetuimpia kohteita. Alueelle tavoitellaan tulevaisuudessa yli miljoonaa vuotuista kävijää. Uudistuminen tarjoaa tilaisuuden muodostaa alueesta tiiviisti kaupunkikehitykseen linkittyvä vähähiilisen elämystalouden ja liiketoiminnan kehitysalusta. Se on profiililtaan ainutlaatuinen kohde kokeilla malleja palvelujen, tilojen ja resurssien yhteiskäyttöön ja jakamiseen yritysten ja alueen asukkaiden välillä.

Alueen rakentuminen ja uusi palvelutarjonta kulkevat linjassa Kestävä Tampere 2030 –tavoitteiden ja aikataulun kanssa. Rakentamisen, infran ja liikkumisen ratkaisut lukitsevat alueen hiilijalanjäljestä pitkälle tulevaisuuteen, joten näihin on kiinnitettävä erityistä huomiota vähähiilisyystavoitteiden saavuttamiseksi.

Tampereen elinvoiman ja aluetalouden näkökulmasta päämääränä on luoda uudistuvasta Särkänniemen alueesta kestävä kasvun alusta ja ekosysteemi. Kaupungin, yritysten ja kehitysorganisaatioiden kohtaaminen alueen asiakkaiden ja asukkaiden kanssa mahdollistaa uusien virkistys- ja matkailupalvelujen toteuttamiseen ekologisesti kestäväällä tavalla.

ALUEEN RAKENTUMINEN JA UUDET PALVELUT

SÄRKÄNNIEMEN ALUEEN YLEISSUUNNITELMA JA UUSI ASEMAKAAVA

SÄRKÄNNIEMEN
TAPAHTUMARANTA

ONKINIEMEN
TRIKOOTEHDAS JA
ASUINKORTTELI

Laajennus,
uudet asuinrakennukset

SARA HILDENIN
TAIDEMUSEON KIINTEISTÖ

Uusi käyttö, mahdollinen laajennusosa

ASUINKORTTELI

Asunnot, liikkeitä

XPLORE PARK

Lisärakennus

RATIKKAPYSÄKKI

Raitiotien 2. rakennusvaihevaihe
Lähijunaliikenteen seisake

KÖYSIRATA

RANTARAVINTOLAT

MONITOIMIAREENA

KYLPYLÄHOTELLI

JÄRVILUONTOKESKUS

MUSTALAHDEN SATAMA

Kauppa, lipunmyynti, Tapahtuma-aukio,
Kortelalahden silta

SILTAPUISTO

TAMPEREEN SÄRKÄNNIEMI OY

VASTUULLISUUDEN EDELLÄKÄVIJÄ JA KEHITYKSEN VETURI

Tampereen Särkänniemi Oy on tehnyt Särkänniemen alueella työtä Tampereen matkailun edistämiseksi yli 50 vuoden ajan. Monipuolisen ja kaikenikäisille suunnatun huvipuiston lisäksi alueella toimivat Pohjoismaiden korkein näkötorni Näsinneula ja sen useita kertoja kansainvälisesti palkittu pyörivä ravintola sekä Koiramäen eläinpuisto, akvaario ja planetaario.

Lähitulevaisuudessa avaamme alueelle uudenlaisen Xplore Park -sisäattracttion, joka perustuu digitaalisiin elämyksiin. Huvipuistoalueella panostetaan saavutettavuuteen, viihtyisyyteen ja sujuvaan huvitteluun unohtamatta päivittyvää ja ajan tasalla pysyvää laitevalikoimaa, joka huomioi niin todelliset hurjapäät kuin rauhallisemmatkin vieraat.

Muita lähivuosien hankkeita ovat esimerkiksi ravintolakatu ja kylpylähotelli, jotka vahvistavat Särkänniemen kahden suunnan kehitystä – Särkänniemellä on aito mahdollisuus olla sekä monen päivän resort-tyyppinen lomakohde että kaupunkilaisten olohuone, jonne voi tehdä myös lyhyitä piipahduksia.

Särkänniemi yrityksenä on toiminut pitkään alueen päätoimijana. Tulevaisuudessa toivotamme entistä enemmän myös muita vastuullisia matkailutoimijoita tervetulleiksi alueelle vahvistamaan entisestään alueen monipuolisuutta kestävän vapaa-ajanvieton ja matkailun edelläkävijänä.

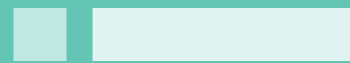
Poikkeuksellinen sijaintimme Tampereen keskustassa Näsjärven kainalossa mahdollistaa sen, että Särkänniemi on kävelymatkan päässä keskustasta ja toimii samalla porttina lähialueen luontokohteisiin. Lähitulevaisuudessa kävely- ja kevyen liikenteen reittejä vahvistetaan entisestään niin, että Särkänniemi on käytännössä lähempänä sekä keskustaa että luontoa. Tulevaisuudessa Särkänniemen yhteyteen suunniteltu järviluontokeskus vastaa päätoimijana järveen liittyvistä elämyksistä.

UUDISTUVAN SÄRKÄNNIEMEN
KESTÄVÄN TULEVAISUUDEN
MUOVAAMISEKSI KESKEISTÄ ON
SÄRKÄNNIEMEN HUVIPUISTON
VASTUULLISUUS- JA YMPÄRISTÖTYÖN
LAAJENTAMINEN KOKO ALUEEN
KEHITYKSEN PERUSTAKSI.

PITKÄJÄNTEISTÄ TYÖTÄ YMPÄRISTÖN ETEEN KOLMELLA VUOSIKYMMENELLÄ

SÄRKÄNNIEMI

1995-1998

Henkilöstön ympäristötyöryhmät 1995–1998
Omistajan asettamat vuosittaiset ympäristötavoitteet vuodesta 1997

Särkänniemen ympäristöpolitiikka 1998

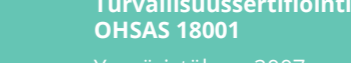
Jätehuollon ja kierrätyksen systematisointi ja tilastointi
Sähköinen tietokanta ympäristö-, laatu ja turvallisuusasioiden hallintaan
Ympäristölainsäädännön systemaattinen seuranta ja muutosten läpivienti
Kemikaalien hallintaohjelmat
Sisäiset auditoinnit

1999-2001

Ympäristöjohtamisjärjestelmän rakentaminen ja sertifiointi ISO 14001

Laatujärjestelmän rakentaminen ja sertifiointi ISO 9001
Ulkoiset auditoinnit
Motivan energia-katselmukset
Henkilöstön perehdytys ja poikkeustilanneharjoitukset käynnistettiin myös ympäristöpoikkeaminen osalta
Koululaisten oppimateriaalit ympäristöasioista

2002-2016

Turvallisuussertifiointi OHSAS 18001

Ympäristölupa 2007
Integroitu toimintajärjestelmä (ISO9001, ISO14001, OHSAS18001)
Vihreä sähkö ja vihreä kaukolämpö
Energiatehokkuussopimus 2008–2016
Resca-hanke: Hiilineutraali Särkänniemi – huvittelupäivän hiilijalanjäljen laskeminen
Uusiutuvien energioiden hyödyntämistutkimuksia: aurinkoenergiapotentiaalin selvitys
Järvilämmön hyödyntämistutkimus
Jätehuollon optimointiselvitys ja lajittelun uudistus
Suunnitelma ympäristöviestinnälle

2017-2020

Energiatehokkuussopimus 2017–2025
Liikennevartamittaukset 2018
Aurinkovoimala 2018 ja vuokrataneelit aurinkopaneelipuistossa 2019
Vastuullisuuskoordinaattorin nimeäminen 2019
ISO 45001 -sertifikaation muunnos
Vastuullisuusohjelma 2020:
- Fun Food -konseptointi
- sertifikaattiselvitykset
- joukkoliikenneratkaisut

SÄRKÄNNIEMI JA MUSTALAHDEN ALUE JÄRVIMATKAILUN KESKUS

Näsijärvi ja alueen urbaani järvenrantamaisema ovat uniikki, ympärivuotinen vetovoimavaltti alueen tulevaisuuden brändin ja palvelutarjonnan rakentamiseen. Puhdas vesi ja järviluonnon arvostus ovat vähähiilisuuden rinnalla keskeinen osa alueen kestävyden ydinviestiä.

Järven tarjoamat mahdollisuudet tulee huomioida koko alueen palvelukehityksessä ja valjastaa yhdistäväksi tekijäksi markkinointiin ja alueen viihtyisyyden lisäämiseen. Mustalahden satama ja Särkänniemen alueen uusi palvelukokonaisuus muodostavat monipuolisen järvimatkailun keskuksen. Hyvinvointi, saunat ja uiminen ovat keskeinen osa järvimatkailua ja tuovat ympärivuotista vetovoimaa.

Vähähiilisen vesiliikenteen edistäminen on keskeinen kehitystavoite. Satamatoimintoja kehitetään vähähiilisemmiksi osana Kestävä Tampere 2030 -tavoitteita. Biopolttoaineiden saatavuutta parannetaan veneiden tankkaus-pisteissä ja varaudutaan vesiliikenteen sähköistymiseen. Mustalahden satama tulee valjastaa tämän kehityksen kärkikohteeksi.

Särkänniemen alue on myös pyöräilyyn ja järvistä ammentavaan kestävään lähimatkailuun profiloituneen Pyhä-Näsi-reitistön pohjoinen lähtöpiste Tampereella. Hotellin ja itä-länsisuuntaisen pyöräilyn valtavyöhykän valmistuessa alueella on mahdollisuudet nousta valtakunnallisesti merkittäväksi pyörämatkailun hubiksi. Näsijärven laivaliikenteen yhdistäminen tiiviisti pyöräilyyn ja aktiviteettimatkailuun nostaa potentiaalia entisestään.

Muita alueelle soveltuvia kestäviä vesiaktiviteetteja ja matkailupalveluita ovat kaupunkiveneet, vuokravenepalvelut ja veneiden yhteiskäyttö, kalastuspalvelut, uimaranta sekä erilaiset Järviluontokeskuksen kautta tarjottavat vesi- ja jääaktiviteetit. Vesiluonnon arvostus ja suojeleminen on keskeinen osa palvelujen viestintää ja markkinointia

JÄRVILUONTOKESKUS PORTTI JÄRVILLE JA LUONTOON

Sataman suulle, Nänsin sillan kupeeseen suunniteltu Järviluontokeskus on Järvi-Suomen näyteikkuna ja kansainvälisen tason lisä alueen elämiskokonaisuuteen.

Maa- ja Metsätalousministeriön kärkihankerahoituksella suunniteltu Järviluontokeskus tarjoaa matkailu- ja hyvinvointipalvelujen lisäksi kokemuksellista oppimista, kertoo Suomen järvien tarinan ja esittelee niiden kulttuurihistoriallista merkitystä.

Kansainväliselle matkailijalle Järviluontokeskus on kiehtova ensikosketus järviluontoomme. Suomalaisille ja paikallisille se tarjoaa elämyksellistä tietoa, rentoutumista, kestäviä luontomatkailupalveluita ja mahdollisuuksia järviluonnon vaalimiseen oman tekemisen kautta.

KESKUKSESSA YHDISTYVÄT

- Luontomatkailukeskus kaupungin keskustassa – kansallispuistot, järvet, lähikohteet, kaupunkiluonto
- Elämyksellinen järvi- ja avantokylpylä – hyvinvointipalvelut, lähiruokaan ja järvikalaan pohjaavat ravintolapalvelut, seminaaritilat, tapahtumat
- Tarinallinen ja seikkailullinen tietosisältö ja oppiminen
- Järvimatkailun solmukohta ja risteilykeskus

2.

TIEKARTTA KESTÄVÄÄN TULEVAISUUTEEN

Visio, arvolupaus ja tavoitteet

VISIO

UUDISTUVA
SÄRKÄNNIEMEN
ALUE ON ILMASTO-
POSITIIVISTEN
ELÄMYSTEN JA
KESTÄVÄN
MATKAILUN
EDELLÄKÄVIJÄ

Särkänniemen alueen toimijat ovat sitoutuneet yhteistyöhön ilmaston ja kestävän tulevaisuuden puolesta. Olemme luoneet alueelle yhteiset kestävyystavoitteet ja niitä toteuttavat toiminta- ja palvelumallit. Voit nauttia elämyksistä tietäen, että käyttämäsi palvelut ovat vastuullisia.

Särkänniemen alue on monipuolinen elämys-, virkistys- ja kulttuurikohde. Se on vastuullinen, ympärivuotinen ja helposti saavutettava alue, josta pääsee myös lähialueen luonto- ja kulttuurikohteisiin.

ARVOLUPAUS

MEILLÄ NAUTIT
ELÄMYKSISTÄ
KESTÄVÄSTI,
HUOLETTOMASTI
JA YMPÄRIVUOTISESTI

POSITIIVINEN MUUTOSVOIMA

- Uudistuva Särkänniemi on jatkuvasti kehittyvä ja parempia ratkaisuja etsivä positiivinen muutosvoima – johtaa omalla esimerkillään
  - alihankinta, kumppanuudet
  - viestintä, markkinointi, asiakasvalinnat – digitaaliset ratkaisut välineenä
- Näyteikkuna parhaisiin kestäviin ratkaisuihin ja tulevaisuuteen
- Kehitys ei pysähdy hiilineutraaliuteen vaan pyritään jatkuvaan parantamiseen ja lisäämään toiminnan positiivisia vaikutuksia
- Fokus on tekemisessä ja oman esimerkin kautta vaikuttamisessa
- Särkänniemen huvipuisto on alueen elämystalouden veturina viestinnän ja tekemisen tärkein edistäjä ja yhdistäjä
- Tampereen kaupunki ja keskustan kehittämisohjelma ohjaavat kaupunkikehitystä. Kestävä Tampere 2030 –tavoitteiden jalkauttaminen tärkeä osa alueen vähähiilisyyskehitystä

Matkailun ja elämystalouden näkökulmasta uudistuva Särkänniemi on Tampereen alueen matkailustrategian ja markkinoinnin palvelulupauksen keskeinen toteuttaja

YRITYKSIÄ YHDISTÄVÄT KESTÄVYYSTAVOITTEET

- Alueen toimijat etsivät jatkuvasti kestävämpiä ja vähähiilisempiä tapoja tarjota elämyksiä
  - Alueelle on tarjolla vähähiilisiä saapumisen ja liikkumisen palveluja
  - Vähähiiliset ruokapalvelut, raaka-aineet, logistiikkaketjut – paikallinen ruokakulttuuri vetovoimana ja alueellisena elinvoiman tuottajana
  - Näsijärvi, luonto, kulttuuri, hyvinvointi, omalla lihasvoimalla liikkuminen matkailupalvelujen kärkeen
  - Digitaalisten työkalujen fiksu hyödyntäminen kestävyden optimoinnissa
  - Energiatehokkuuden optimointi rakentamisessa ja toiminnassa
  - Kulutettu energia on 100 % uusiutuvaa
  - Yhteistuotantomallin avulla pyritään nostamaan uusiutuvan energian omaa tuotantoa joka vuosi
  - Alueen toimijat sijoittavat osan vuotuisesta tuloksestaan yhteiseen kompensatiomalliin - yhdistetään yhteistuotantomalliin
- Alueen toimijat edistävät vähähiilisyttä hankinnoillaan ja kumppanuuksien kautta
- Jaetut palvelut, resurssien yhteiskäyttö ovat alueen kiertotalousmallin ytimessä
- Puurakentamisen suosiminen yhtenä avaintoimena ja näkyvänä kestävyden viestinä

ILMASTOPOSITIIVISUUS
SAAVUTETAAN
ALUEEN
YRITYSTEN
YHTEISTYÖLLÄ

3.

TIEKARTTA KESTÄVÄÄN TULEVAISUUTEEN

Kestävät ratkaisut

KESTÄVÄT RATKAISUT

YRITYSTEN YHTEISTYÖ JA RESURSSIEN JAKAMINEN KESTÄVIEN RATKAISUJEN TOTEUTUKSEN YTIMESSÄ

SÄRKÄNNIEMEN ENERGIAYHTEISÖ

Energiayhteisöt ovat uudenlainen malli paikalliseen energian tuottamiseen, varastointiin, jakamiseen ja kulutuksen optimointiin. Voidaan yhdistää alueen energiaratkaisuihin laajemminkin, esimerkiksi asuntokortteleiden omaan energiantuotantoon ja rakentaa osittain oma lämpöverkko yhteisön hallinnassa. Virtuaaliverkko on ratkaisu kokonaisuuden hallintaan.

LIIKKUMISEN JA LOGISTIIKAN YHTEISET PALVELUT

Laajan yhteistyön merkitys korostuu erityisesti liikkumisessa, jossa julkiset ja yksityiset palvelut sekä eri liikkumisen muodot kytkeytyvät toisiinsa monitahoiseksi kokonaisuudeksi. Alueen yritykset voivat yhteistyöllä hankkia tai rakentaa myös omaa jaettua palvelutuotantoa. Samoin tavaralogistiikassa jaetut kuljetus- ja varastoratkaisut voivat tuoda merkittävää kustannus- ja resurssisäästöä.

VÄHÄHIILISET RUOKAKETJUT

Ravintolatoimijoiden yhteinen lähiruoan hankinnan ja tuotannon malli sekä ruokaketjun logistiiset ratkaisut. Etuina volyymit, keskitetty toteutus ja hallinta, resurssitehokkuus ja ennakoitavuus. Palvelun rakentajina ja käyttäjinä alueella sijaitsevat ravintolat, hotellit ja Särkänniemen tapahtumarannan tapahtumatuottajat. Laajennettavissa palvelemaan myös muita ravintolatoimijoita ja lähialueen asukkaita.

DIGITAALISET RATKAISUT JA VIESTINTÄ

Digitaalisuus on keskeinen työkalu jakamiseen keskittyvän kiertotalousmallin palvelutoteutuksessa ja ohjaamisessa sekä asiakkaiden tavoittamisessa. Yhteisillä digiratkaisuilla voidaan lisäksi saavuttaa resurssisäästöjä jo pelkästään digipalvelujen toteutukseen ja viestintään sekä yhteismarkkinointiin liittyen.

4.

TIEKARTTA KESTÄVÄÄN TULEVAISUUTEEN

Kiertotalous ja resurssitehokkuus

KIERTOTALOUS YHTEISENÄ LIIKETOIMINNAN MALLINA

PAIKALLINEN EKOSYSTEEMIAJATTELU

Kiertotaloudessa arvo tuotetaan ensisijaisesti palveluilla ja jakamalla esineitä ja resursseja omistamisen sijaan. Raaka-aineet ja materiaalit pysyvät pitkään talouden käytössä, niiden arvo säilyy ja haittavaikutukset ympäristölle vähenevät. Kasvu syntyy monimuotoisessa, avoimessa yhteistyössä ja ekosysteemeissä.

Särkänniemen alueen liiketoiminnan ekosysteemi muotoutuu alueen elämystalouden yritys- ja toimijaverkoston rakentuessa. Kiertotalousratkaisuihin voidaan rakentaa elämystoimijat yhdistävä liiketoimintamalli ja uudistuvan Särkänniemen paikallisen yritys- ja kasvuekosysteemin ydin. Keskeistä on alueen yritysten välinen yhteistyö keskittyen palveluiden yhteiseen toteutukseen ja resurssien jakamiseen. Jakamisen kautta on mahdollista saavuttaa liiketaloudellista hyötyä ja luontaista synergiaa yritysten välille. Parhaimmillaan kiertotalousmallit auttavat rakentamaan alueen matkailu- ja elämyspalveluita uudella tavalla ja tuovat sitä kautta lisää vetovoimaa alueelle. Tämä konkretisoi yhteistyön hyödyt ja sitoo yritykset tiiviimmin yhteiseen tekemiseen ja tavoitteisiin.

MATERIAALIVIRTOJEN HALLINTA

Materiaalivirtojen hallinta ja elinkaari on toinen keskeinen kiertotalouden kehitysteema. Särkänniemen alueella keskeisiä soveltamisalueita ovat rakentamisen kiertotalous ja rakennusten materiaalit, vesi, tekniset materiaalit, ravinteet ja esimerkiksi hotellin tekstiilit. Mahdollisuudet raaka-aineiden ja materiaalien kiertoa alueen toimijoiden välillä ovat varsin rajalliset. Ratkaisut ovat pääosin yrityskohtaisia ja kiertomallit suuntautuvat alueen ulkopuolelle. Kertakäyttöisyyden ja hävikin minimointi ovat luonnollisesti tärkeä osa materiaalitehokkuutta. Ne voidaan valjastaa myös uusiksi palveluiksi, esimerkiksi perustamalla alueen ravintolatoimijoiden hävikkiä yhteisesti hyödyntävä ravintola tai myyntipiste.

Ensimmäinen askel on kartoittaa alueella syntyvät materiaalivirrat ja tehdä näille uudelleenkäyttö- ja kiertosuunnitelma alueellisella tasolla. Osana suunnittelua mietitään tilojen ja muiden tilojen tarve, logistiikka, digiratkaisut ja organisointi materiaalin kierron toteuttamiseksi. Keskeistä on arvioida kustannushyödyt ja liiketoiminnalliset edellytykset.

5.

TIEKARTTA KESTÄVÄÄN TULEVAISUUTEEN

Rakentaminen ja maisemasuunnittelu

MERKITYS JA TAVOITTEET

Kaavoituksen ja rakentamisen ratkaisut ovat pitkäkestoisimpia Särkänniemen alueen hiilijalanjälkeä määrittäviä tekijöitä. Rakentamisen elinkaari-vaikutukset ja kestävyys ovat tärkeä osa uudis- ja täydennysrakentamisen suunnittelua ja rakennusprojektien toteutusta. Särkänniemen asemakaavan uudistus ja sen myötä käynnistyvät rakennushankkeet tarjoavat erinomaisen tilaisuuden toimia hiilineutraalin Tampereen ja kestävä rakentamisen edelläkävijänä.

Kestävä Tampere 2030 –tiekarttaan on määritelty kaupungin rakentamisen hiilineutraaliustavoitteet ja keinoja niiden saavuttamiseksi. Nämä tavoitteet ja työkalut ovat suoraan sovellettavissa Särkänniemen alueella. Keskeisiä ovat elinkaarimallinnus ja energiatehokkuus osana rakennushankkeiden suunnittelua ja tontinluovutusta, rakentamisen kiertotalousratkaisut ja vähähiiliset materiaalivalinnat sekä purkujätteen hyödyntäminen. Tavoitteet, vaatimukset ja menetelmät koskevat myös infrarakentamista.

Rakentamisen ohjaus on monivaiheinen prosessi ja siihen vaikuttavat kaavoitus, rakennusmääräykset, maankäyttöön liittyvät sopimukset ja kaupungin yksiköt. Lisäksi kansallisella tasolla valmistellaan rakentamisen hiilijalanjäljen raja-arvoja määrittävää lainsäädäntöä, jonka tarkoitus tulla voimaan 2025 mennessä. Tämä tulee osaltaan vaikuttamaan kestävä rakentamisen vaatimuksiin alueella ja ohjaamaan sitä vähähiiliseen suuntaan.

Kaupungin ja viranomaisohjauksen rinnalla keskeinen rooli on rakennuttajilla. Elämystoimijoiden ja rakennuttajien yhteiseksi tavoitteeksi Särkänniemen alueella voidaan nostaa vähähiilisen rakentamisen edelläkävijyys ja parhaiden ratkaisujen hyödyntäminen. Kestävä rakentaminen on merkittävä imagohyöty alueen toimijoille ja laadukkaasti toteutettuna resurssitehokas pitkän tähtäimen kustannussäästö.

Tätä täydentävä mahdollisuus on kokeilla alueella rakennusprojektien hiilijalanjälkeen ja muihin ulkoisvaikutuksiin pohjautuvaa ekologisen kompensoinnin mallia. Kompensoimalla rakentamisen päästövaikutuksia sijoittamalla esimerkiksi suoalueiden ennallistamiseen voidaan osaltaan edistää myös luonnon monimuotoisuuden säilymistä, joka on toinen lähitulevaisuuden merkittävä kestävyysaaste.

URBAANISTA JÄRVILUONNOSTA VIIHTYISYYTTÄ JA KESTÄVYYTTÄ

Särkänniemen asemakaavan uudistuksessa ja maisemasuunnittelussa alueen luontoarvot ovat tärkeässä roolissa. Urbaani luonto ja järvimaisema ovat alueen ainutlaatuisen identiteetin, kestävyiden, viihtyisyyden ja matkailuvetovoiman perusta. Järviluonnon tuominen vahvemmin osaksi vierailijan kokemuksesta on keskeinen tulevaisuuden kehitystavoite. Talviluonto ja talvinen vapaa-aika ovat myös merkittäviä ympärivuotisuuden kannalta. Lisäksi Särkänniemen sijainti Tampereelle suunnitellun kansallisen kaupunkipuiston kupeessa avaa monipuolisia mahdollisuuksia alueen kaupunkiluonnosta ammentavan profiilin muovaamiseen. Kaupunkiluonto on yksi luonnon monimuotoisuuden ylläpitäjistä ja tärkeä osa vihersuunnittelua.

Kestävä Tampere 2030 -ohjelman tiekartassa on huomioitu myös viherrakentamisen päästövaikutukset. Yhtenä tavoitteena on viherkertoimen tuominen mukaan alue- ja kiinteistösuunnitteluun. Lisäksi toimenpiteisiin kuuluu muun muassa viherkattorakentamisen edistämistä ja hulevesiratkaisuja. Näiden kehitystavoitteiden ja toimenpiteiden edistämiseen Särkänniemen alue tarjoaa erinomaisen alustan.

RAKENTAMINEN JA MAISEMASUUNNITTELU

PUURAKENTAMISELLA VIIHTYISYYTTÄ, KESTÄVYYTTÄ JA VETOVOIMAA

- Seuraavaa puurakentamisen aluevaltausta on ennustettu matkailurakentamiseen. Euroopassa on jo nyt asiakkaita, jotka suosivat puurakenteisia lomakohteita. Matkailurakentaminen voi avata suomalaiselle arkkitehtuurille uusia mahdollisuuksia myös kansainvälisesti.
- Puurakentaminen on arkkitehtuuriltaan luontevaa alueelle. Puu sopii loistavasti järvimaisemaan ja laadukkaasti suunniteltuna ja toteutettuna puuarkkitehtuuri tuo alueelle positiivista imagoa, julkisuutta sekä uniikkia visuaalista ja maisemallista ilmettä. Yleisten alueiden kalusteissa ja rakenteissa puurakentaminen tarjoaa vähähiilisen ja viihtyisyyttä edistävän ratkaisun, joka sopii materiaalina järvimaisemaan ja satama-alueen profiiliin
- Puun suosiminen on rakentamisen osalta keskeinen tapa edistää alueen ilmastopositiivisuutta ja Tampereen tavoitetta olla hiilineutraali kaupunki 2030 mennessä
- Puurakentaminen on prosessi- (elementit, modulaarisuus) ja kustannustehokasta ja sillä on positiivisia aluetaloudellisia vaikutuksia. Oikein rakennettuna rakennusten laatu, akustiikka ja sisäilma ovat tutkitusti hyvät. Kaikki alueen keskeiset rakennushankkeet ovat ääniteknisesti ja paloteknisesti toteutettavissa puurakenteisina
- Paras tapa edistää puurakentamista on tuoda se läpileikkaavasti mukaan kaavoituksesta tontinluovutuksiin, maankäyttösopimuksiin ja arkkitehtikilpailuihin

KESKEISET KÄRKIKOhteet

- Järviluontokeskus
- Hotelli
- Rantaravintola-alue
- Mustalahden silta
- Monipuoliset mahdollisuudet tuoda osaksi maisema- ja infrarakentamista

6.

TIEKARTTA KESTÄVÄÄN TULEVAISUUTEEN

Kestävät energiaratkaisut

TAVOITTEET

Vuonna 2030 Särkänniemen alue on hiilineutraali ja energiaomavarainen käyttäen ainoastaan uusiutuvaa energiaa.

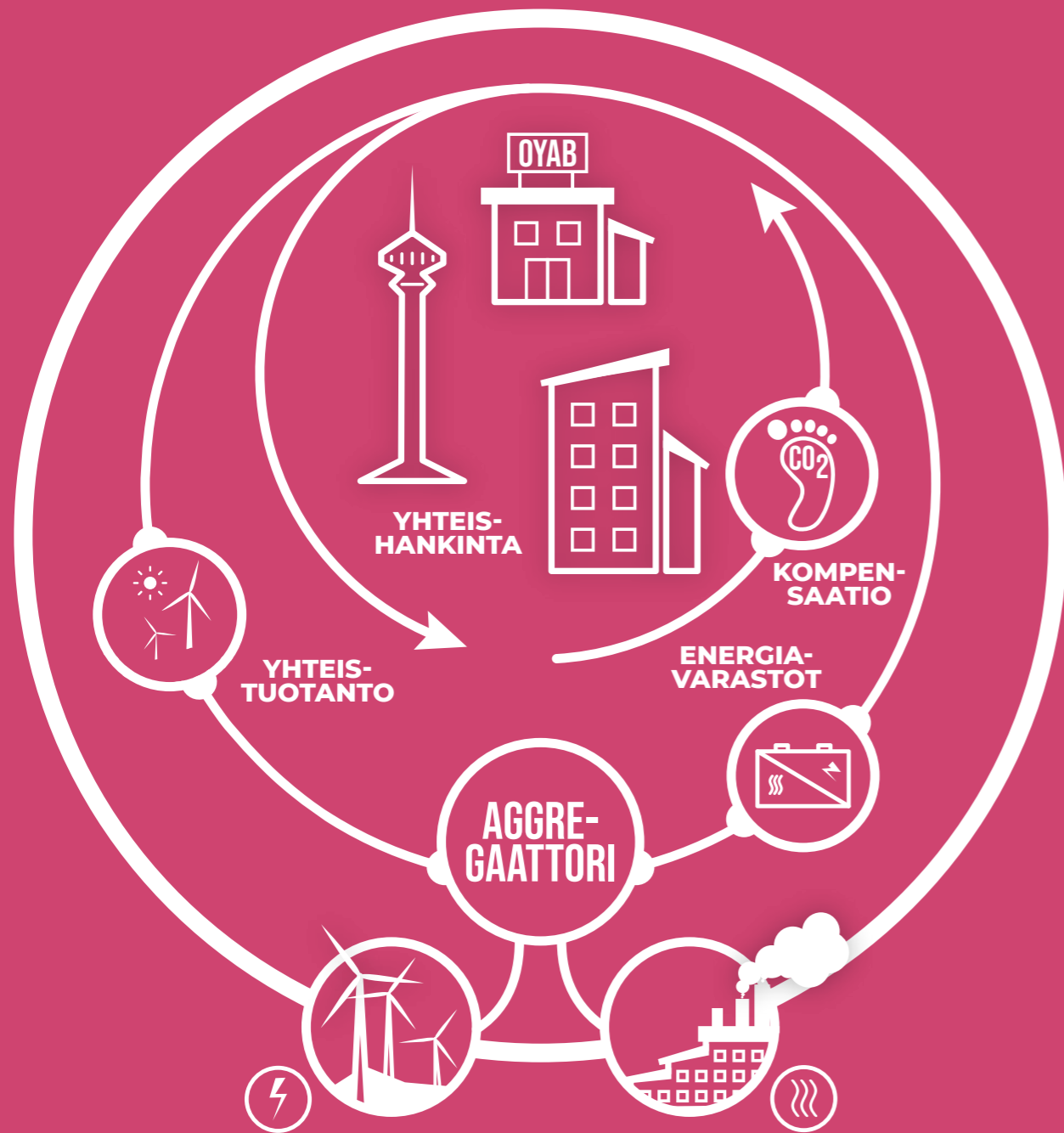
Alueelle luodaan monistettava malli paikallisen energiatalouden kestävään kehittämiseen.

Alueen energiaratkaisut ovat toimijoille sekä edullisia ja ympäristöystävällisiä, että huolettomia ja vaivattomia käyttää.

SÄRKÄNNIEMEN ENERGIAYHTEISÖ JAKAMISTALOUS KOHTAA UUSIUTUVAN ENERGIANTUO- TANNON

Särkänniemen energiayhteisö toimii kestävien energiaratkaisujen näyteikkunana ja tulevaisuuden suunnannäyttäjänä sekä positiivisena muutosvoimana johdattaen esimerkillään Suomen ja Pohjoismaiden sähköverkoja joustavampaan ja kestävämpään suuntaan.

Energiayhteisön toimintamalli.

SÄRKÄNNIEMEN ENERGIAYHTEISÖ

Särkänniemen energiayhteisö koostuu alueen toimijoista sekä energian joustopalvelun tuottajasta eli aggregaattorista, joka hallinnoi yhteisön energiataloutta. Yhteisön jäsenet hyötyvät jaetuista energiaratkaisuista edullisen ja kestäväen energian muodossa ja pääsevät vaikuttamaan yhdessä alueen tulevaisuuden kehittämiseen. Yhteisön ydinpalveluita ovat energian yhteistuotantoverkoston, yhteishankinnan ja ilmastopositiivinen kompensoinnin toimintamallit.

YHTEISTUOTANTOVERKOSTO – AINUTLAATUINEN HYBRIDIENERGIAMALLI

Särkänniemen alueen energian tuotantoverkostossa on saatavilla laaja kattaus erilaisia kestäviä energianlähteitä. Alueen toimijoiden ei tarvitse sitoutua tiettyyn energiaratkaisuun, vaan heillä on aina käytettävissään tilanteeseen sopivin, paras mahdollinen teknologia. Toimintamallin johtavana ajatuksena on energiamarkkinoiden kokonaiskehitys ja sen yhteiskunnallinen merkitys, minkä lisäksi mallissa yhdistyvät ainutlaatuisella tavalla moderni tekniikka ja yhteiskunnallinen innovointi.

YHTEISHANKINTAMALLI – ENERGIATALOUDEN OPTIMOINTIA PARHAIMMILLAAN

Särkänniemen yhteishankintamalli kokoaa alueen toimijat yhdeksi hankintayksiköksi energiamarkkinoille. Mikroälyverkkojärjestelmän avulla optimoidaan automaattisesti sekä alueen energiankulutus että -hankinnat. Lisäksi järjestelmä varastoi energiaa akkuihin ja lämpöakkuihin säästäten rahaa energian hinnan vaihtelussa ja tasaten kulutuspiikkejä valtakunnan verkossa.

ILMASTOPOSITIIVINEN KOMPENSAATIOMALLI – KESTÄVÄÄ JA OMAVARAISTA ENERGIAA

Tulevaisuudessa Särkänniemen alueella toimii maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen yhteisön kompensointimalli, jossa perinteisen päästökompensoinnin sijaan päästöihin verrannollinen osuus toimijoiden tuotoista ohjataan alueen oman kestäväen energiantuotantokapasiteetin tai yhteistuotantoverkoston kehittämiseen. Tällaisen kestäväen ja omavaraisen energiatalouden ansiosta perinteinen päästökompensointi tulee ennen pitkää tarpeettomaksi.

7.

TIEKARTTA KESTÄVÄÄN TULEVAISUUTEEN

Liikkumisen palvelut

KESTÄVÄ LIKKUMINEN

LIKKUMISELLA SUURIN VAIKUTUS

Merkittävin osa Särkänniemen alueen ilmasto vaikutuksista muodostuu vierailijoiden saapumisesta ja liikkumisesta sekä logistiikasta. Suurimman haasteen hiilijalanjäljen pienentämisessä muodostaa matkaketjujen ja tarpeiden erilaisuus – niihin vastaavien kestävien, kustannustehokkaiden ratkaisujen löytäminen ja asiakasvalintoihin vaikuttaminen. Lisäksi liikkuminen on kaupungin ja valtakunnan infrasta sekä julkisista ja yksityisistä palveluista muodostuva monitahoinen kokonaisuus.

Alueen toimijat voivat yhteistyöllä vaikuttaa kaupunkisuunnitteluun ja julkisen liikenteen palvelutoteutukseen sekä rakentaa yhteisiä markkinaehtoisia liikkumisen palveluita. Kaupunkikehitys ja liikkumisen ohjaus yhdistettynä monipuolisiin palveluihin ovat avainroolissa vähähiilisen liikkumisen mahdollistamisessa.

Liikkumisen ohjauksella tarkoitetaan viisaan liikkumisen edistämistä muun muassa neuvonnalla, markkinoinnilla sekä palvelujen kokeiluilla, kehittämisellä ja koordinoinnilla. Viisas liikkuminen on yksin omalla autolla ajamisen vähentämistä ja liikkumisvalintojen ohjaamista kestäviin vaihtoehtoihin. Joukkoliikenteeseen, raideliikenteeseen, kävelyyn, pyöräilyyn ja kestävämpään yksityisautoiluun painottuvat liikkumisen palvelut sekä ohjauskeinot korostuvat alueen kehityksessä.

Alueen viisaan liikkumisen kehityksen ja hallinnan keinoja. Liikkumisen ohjauksella merkittävä rooli alueen kehitystoimenpiteissä.

ESIMERKKIRATKAISUJA

VIESTINTÄ JA MARKKINOINTI

- Tavoitteellinen liikkumisen ohjaus ja liikkumissuunnitelma osaksi koko alueen toimintaa ja yhteiskehitystä
- Alueelle saapumiseen liittyvässä viestinnässä raide- ja joukkoliikenne sekä kevyt liikenne hierarkiassa korkeimmalle
- Viisaan liikkumisen palvelujen markkinointi, tapahtumat ja kampanjat vahvaksi osaksi toimintaa
- Digitaaliset palvelut ja sovellukset viisaan liikkumisen tukena
- Kestävää liikkumista edistävä ratkaisumalli on myös pysäköinnin portaittain hinnoittelu yksityisauton täyttöasteeseen ja mahdolliseen energialähteeseen suhteuttaen

KEVYT LIIKENNE

- Kevyen liikenteen rantaväylät sekä ajankohtaisen kaupunkikehityksen myötä parantuva keskustayhteys mahdollistaa sujuvan ja selkeän saapumisen alueelle
- Kaupunkipyörät ja muut yhteiskäyttöiset kevyen liikenteen järjestelmät tulee huomioida ja hyödyntää vahvasti osana alueen liikkumiskokonaisuutta
- Kevyen liikenteen opastaminen alueelle tulee toteuttaa selkeästi ja sujuvasti eri puolilta kaupunkia
- Mahdollisuus myös kevyen liikenteen reittien elämyksellisessä kehityksessä
- Selkeä ja viestinnällisesti näkyvä opastaminen tietyissä liikkumisen solmukohtissa mahdollistaa alueen kurottautumisen huomattavasti lähemmäs kaupungin keskustaa
- Alueen sisäiset kevyen liikenteen palvelut ja infraratkaisut tärkeitä viisaan liikkumisen edistämiseksi:
  - Pyöräpysäköinti, säilytyspalvelut, yhteiskäyttöjärjestelmien saatavuus jne.
- Yksityisautoilla saapuvien selkeä opastaminen toivottuihin alueen ulkopuolisiin pysäköintikohteisiin, jotta vältetään turhalta autoilulta ja asiakkaan saapumiskokemuksesta tulee mahdollisimman sujuva
- Kuljetuspalvelut, patikkaparkkiratkaisut ja kevyen liikenteen yhteiskäyttöjärjestelmät mahdollistamassa saavutettavuutta asiakkaalle opastetuilta pysäköintialueilta

JOUKKOLIIKENNE

- Joukkoliikenteen lähipysäkkien ja liikennöinnin vahva viestinnällinen korostaminen, jotta ns. Särkänniemi-linjat tulevat kaikille tutuiksi
- Joukkoliikenne- ja liikkumissovellusten uudenlainen hyödyntäminen, jotta alueen ajankohtainen liikkumisen kokonaisuus käyttäjälle kerralla näkyviin aikatauluineen
- Kartoitetaan kaukoliikenteen palvelumahdollisuudet yhdessä liikennöintiyrityksien kanssa, jossa suorat kuljetuspalvelut pääkaupunkiseudulta ja muista suurista kaupungeista keskiössä
- Alueen toimijoiden on mahdollista kehittää myös omaa yhteistä liikennöintipalvelua osaksi liikkumis- ja elämyskokonaisuutta
- Alueen toimijoiden sekä joukkoliikenteen lipputuotteiden mahdollinen integrointi ja palvelukehitys

RAIDELIIKENNE

- Tampereen raitiotie tulee mahdollistamaan kestävän liikkumisen liikennöintiväliiltään ja kuljetuskapasiteetiltaan vaikuttavasti ja vaivattomasti
- Tampereen asemakeskuksen kautta kaukojunaliiikenteen ja raitiotien palveluketju mahdollistaa sujuvan raideliikenteen alueelle kauempaakin saavuttaessa
- Mahdollinen lähijunaliiikenteen kehitys tulee ottaa huomioon osana alueen liikenne- ja liikkumissuunnittelua
- Alueen toimijoiden sekä raideliikenteen lipputuotteiden mahdollinen integrointi ja palvelukehitys

LOGISTIIKKA

- Varastotoimintojen tehokkuus ja logistiikkatarpeiden optimointi
- Alueen yhteinen ja jaettu toiminta alueella niin kuljetusten kuin varastointitilojen osalta
- Kylmävarastojen toteutus kestäväillä energiaratkaisuilla, mahdollisuutena mm. kaukojäähdytys
- Pyritään toteuttamaan kaupunkilogistiikan ja viimeisen kilometrin haasteet kestävin energialähtein toimivan kaluston ja kevyen liikenteen hyödyntämisen keinoin

Alueen kestävyystavoitteiden saavuttamisessa korostuu viisaan liikkumisen koko palveluketju.

8.

TIEKARTTA KESTÄVÄÄN TULEVAISUUTEEN

Vähähiiliset ruoka- ketjut

YHTEISTYÖLLÄ VAIKUTTAVUUTTA

LOCAL FOOD HUB – SHARING IS CARING – NORDIC LAKE CUISINE – FUTURE FOOD

Särkänniemen uudistumisen myötä alueelle on tulossa paljon uusia ravintolapalveluita. Huvipuiston ja Näsinneulan sekä Mustalahden sataman ravintoloiden rinnalle kaavaillut merkittävimmät lisäykset ovat Mustalahden pohjoispuolelle suunniteltu ravintola-alue sekä hotellin ravintolatoiminta. Lisäksi Järviluontokeskuksen suunnitelmiin sisältyy järvisteemaa hyödyntävä ravintolakonsepti, monitoimiareenaan tulee ruokapalveluita ja mahdollisesti myös Onkiniemen Trikon kulttuuritoimintojen yhteyteen.

Ruokapalvelut ovat yksi keskeisimmistä uudistuvan Särkänniemen hiilijalanjälkeen vaikuttavista kokonaisuuksista. Ruokaketjut käsittävät ruoan koko elinkaaren alkutuotannosta logistiikka- ja hankintaketjuihin, ravintolapalveluihin ja hävikkiin. Prosessi on usein monimutkainen ja päästöjä syntyy liiketoiminnan kaikissa vaiheissa. Suurimpia ympäristövaikutuksia on lihatuotteilla ja maitotuotteilla. Samalla ruokapalveluilla on merkittäviä positiivisia aluetaloudellisia vaikutuksia, etenkin lähituotantoa ja paikallisuutta suosimalla. Tärkeitä näkökulmia ovat myös ruoan ravitsemuksellinen, elämysellinen ja sosiaalinen merkitys sekä muut ruoan ulottuvuudet, kuten maut, värit ja palvelumaisema.

Vähähiilisten ruokaketjujen haasteisiin vastaavat ja alueen elämysryityksiä laajasti palvelevat kehitystavoitteet ja konseptoinnit:

- Kestävästi tuotetun lähiruoan hyödyntäminen ja tähän liittyvän logistisen ja liiketaloudellisen mallin rakentaminen
- Vähähiilisiin proteiinilähteisiin keskittyvät menuratkaisut
- Raaka-aine- ja ruokahävikin minimointi ja kiertotalousratkaisut
- Ruokavalintojen taustalla olevien arvojen ja asenteiden kartoittaminen, vaihtoehtojen tarjoaminen ja asiakasvalintojen ohjaaminen kannustimien ja pelillistämisen keinoin
- Nämä yhdistyvät "Food Market 2.0" -konseptissa – rantaravintolakokonaisuuden prototyyppi ja alueen ravintoloiden yhteistyön ja logistiikan malli

Särkänniemen alueen ravintolapalvelukokonaisuuden rakentuessa on tärkeää löytää kestävyystavoitteisiin ja yhteistyöhön sitoutuvat toimijat. Erityisesti yhteiseen lähiruoan hankintaan ja logistiikkaan keskittymällä on mahdollisuus rakentaa innovatiivinen, kestävä ja liiketoiminnallisesti kannattava malli ilmastopositiivisten ravintolapalvelujen toteutukseen.

FOOD MARKET 2.0

Food Market 2.0 pohjautuu rantaravintolakokonaisuuden ideointiin kauppahallityyppisenä kokonaisuutena ja sen taustalle luonnosteltuun palvelumalliin. Tavoite on tuoda kestävä lähiruoka vahvasti ja monipuolisesti osaksi Särkänniemen alueen ravintoloiden tarjontaa. Haasteena ovat lähiruokan kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelmia, kysynnän ennustettavuus, sesongit ja volyymit, logistiset ketjut ja kustannukset.

Ratkaisu haasteisiin on rakentaa alueen ravintolayritysten yhteistyöhön pohjautuva liiketoimintamalli, joka keskittyy lähiruokan yhteishankintaan ja logistiikkaan sekä resurssien jakamiseen. Särkänniemeen muodostuva monipuolinen mutta samalla alueellisesti keskittynyt ravintolapalvelukokonaisuus tarjoaa tähän erinomaisen mahdollisuuden.

Käytännössä Food Market 2.0 on ravintoloiden ja tuottajien välissä toimiva, alustatalouden malleja hyödyntävä lähitukkutoimija. Ensijaisesti Food Market 2.0 palvelee uudistuvan Särkänniemen ravintolatoimijoita. Palvelua voidaan laajentaa alueen ulkopuolelle ja asiakkaina voivat olla myös lähialueen asukkaat ja taloyhtiöt.

Hankinnoissa sovelletaan kumppanuusmaatalouden mallia. Ravintolayritykset solmivat Food Market 2.0:n kautta tuotantosopimuksia alueen lähiruokatoimijoiden kanssa ja sitoutuvat tiettyihin tilausmääriin ja sesonkiluontoiseen toimintaan. Keskeisiä ohjaavia tekijöitä tuotannon kestävyys ja vähähiilisyys. Malliin voidaan yhdistää myös hiilensidontaa edistävien viljely- ja tuotantoratkaisujen edistäminen sekä opetuksellista yhteistyötä, tilavierailuja ja yhteismarkkinointia. Sesonkien seuraaminen ja hyödyntäminen on tärkeää palvelun rakentamisen, kestävyiden ja markkinoinnin kannalta.

Logistiikkapalvelujen lisäksi Food Market 2.0 voi toimia pohjana rantaravintola-alueen konseptointiin ravintolapalveluita ja lähiruokatoria yhdistäväksi kauppahalliksi. Kestävyys, kiertotalous ja jaetut palvelut tässä keskeisessä roolissa. Yhteisiä resursseja voivat olla esimerkiksi varastologistiikka, keskuskeittiö ja astiapalvelut.

Kestävyiden osalta olennaista on hävikin minimoiminen ja toiminnan optimointi koko prosessin osalta. Hävikkiruokan yhteiseen hyödyntämisen ja ulosmyyntiin voidaan rakentaa yhteinen ratkaisu, mikä on samalla vahva imago- ja markkinointietu. Tärkeää on myös vaikuttaa asiakkaan valintoihin yhteisellä viestinnällä ja digitaalisuutta hyödyntävillä palveluilla.

Konseptin toteuttamiseksi voidaan koota ryhmä pieniä ja joustavia ravintolatoimijoita ja Street Food -yrittäjiä, jotka voivat yhdessä lähteä rakentamaan Särkänniemen alueelle Food Market 2.0 -liiketoimintamallia. Food Marketin yhteydessä voidaan hakea yritysten yhteistoimintamalleja ja testata Särkänniemen rantaravintolakokonaisuuteen soveltuvia yhteisiä ratkaisuja. Toteutuksen keskeinen elementti on ilmastopositiivinen tekeminen ja kestävyystavoitteiden toteuttaminen. Lisäksi konsepti helpottaa yhteisen päästölaskennan ja siihen perustuvan päästöjen kompensointiratkaisun toteutusta. Näillä toimenpiteillä alue voisi olla suunnannäyttäjänä kestävä kehityksen ruokapalveluissa.

9.

TIEKARTTA KESTÄVÄÄN TULEVAISUUTEEN

Digitaaliset yhteisratkaisut

DIGITAALISET YHTEISRATKAISUT KESKEISET TAVOITTEET

Digitaalisuuden tehtävä Särkänniemen alueen ilmastopositiivisen elämäskokonaisuuden rakentumisessa on tukea varsinaisia kestävyystavoitteita ja edistää niiden toteutumista. Digitaalisuus ei ole itseisarvo. Toimivien ratkaisujen edellytyksenä on, että ne vastaavat todellisiin tarpeisiin, niille on tunnistettu käyttäjäryhmät ja ne täyttävät käyttäjien kokemustavoitteet. Digitaalisilla ratkaisuilla voidaan palvella erityisesti seuraavia kokemustavoitteita, jotka ovat yhteisiä alueen toimijoille ja asiakkaille:

- Helppous ja sujuvuus
- Tehokkuus
- Elämyksellisyys ja miellyttävyys

Digitaalisten palvelujen käyttökonteksti vaikuttaa asiakkaan toimintaan ja kokemustavoitteisiin. Esimerkiksi kotona verkkosivujen kautta tehdyt palveluhankinnat edellyttävät, että haluttu tieto ja palvelut löytyvät helposti ja ostoprosessi on selkeä. Alueella painopiste on itse kokemisessa ja tekemisessä ja tarpeellisen tiedon tulee olla saatavilla nopeasti ja tiivistetysti.

Jo käytössä olevaa teknologiaa (alue, asiakkaat) kannattaa mahdollisuuksien mukaan hyödyntää. Uudet hankinnat ovat tarvelähtöisiä ja palvelevat mielellään useampaa kuin yhtä käyttötarkoitusta.

Tarpeet myös muuttuvat. Jäykät tai yksittäisiin palvelutavoitteisiin sidotut ratkaisut saattavat vanheta yllättävän nopeasti. Elinkaariajattelu ja Vihreä IT -tavoitteet liittyvät tähän kiinteästi. Hankintojen elinkaari tulee huomioida käytetyistä raaka-aineista aina mahdolliseen uusiokäyttöön asti.

TÄRKEIMPIÄ RATKAISUJA JA SOVELTAMISEN MALLEJA

Verkkosivut kestävyystavoitteiden saavuttamisen välineenä

- Toimiva ja sujuva ostokokemus
- Kestävien valintojen nostaminen esille
- Alueen omat kestävyystoimenpiteet ja -tavoitteet näkyvillä

"Kokoa päiväsi ja matkasi" -palvelut

- Valmiit ja itse koostettavat kestävät matkapaketit tarjolla alueen verkkosivuilla ja mahdollisessa sovelluksessa
- Vaihtoehtojen vertailu esim. kokonaiskustannusten ja ajankäytön suhteen

Vihreä IT

- IT:n kestävyys mukana alueen kestävyystavoitteissa
- Selkeiden kriteerien määrittäminen IT-hankintojen ja ylläpitotoimien kestävyydelle

10.

TIEKARTTA KESTÄVÄÄN TULEVAISUUTEEN

Seuranta, kehittäminen ja kompensointimallit

HIILIJALANJÄLKI JA KEHITYKSEN OHJAAMINEN

Ilmastoposiitiivisuutta edistävien tavoitteiden toteuttamiseen tarvitaan yhteinen hiilijalanjalan seuranta, johon toimijat sitoutuvat. Olennaista on valita keskeisimmät tunnusluvut, määrittää sopiva seurannan tarkkuustaso ja tarjota käyttäjäystävällinen ratkaisu raportointiin.

Yksinkertaisimmillaan yritykset laskevat oman toimintansa hiilijalanjalan yhteisesti valitulla valmiilla palvelulla tai alueen tarpeita varten rakennetulla laskuriratkaisulla. Vuotuinen seuranta keskittyy toiminnan ja kulutuksen hiilijalanjalan. Rakentamisen ja hankintojen vaikutukset lasketaan erikseen projektikohtaisesti.

Mittaroitavat toiminnan osa-alueet:

- Energia – kokonaiskulutus, uusiutuvan energian osuus
- Ruokapalvelut – raaka-aineet, hävikki
- Liikkumisvalinnat – liikkumismäärät, joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen osuudet

Lisäksi voidaan soveltuvin osin seurata tuotteiden ja digipalveluiden hiilijalanjalan. Energiankulutuksen, ruoan ja tuotteiden hiilijalanjalan on toimijakohtainen. Alueen asiakkaiden liikkumisvalintojen tiedot kannattaa koota ja laskea yhteisesti. Liikkumisen rinnalla seurataan asiakasviipymän kehitystä, johon liikkumisen hiilijalanjalan suhteutetaan.

Laskennan avulla ohjataan kestävyystavoitteiden toteutumista ja tarvittavia kehitystoimenpiteitä. Samalla se mahdollistaa hiilijalanjalan kompensoinnin yhteisellä ratkaisulla. Seurannan ja kompensoinnin voi toteuttaa yhdessä valittu ulkopuolinen palveluntarjoaja tai alueen toimijoiden perustama yhteinen organisaatio. Yhteistoimija voi ostaa seurannan ja kompensoinnin palveluita keskitetysti ja koordinoida kehitystoimenpiteiden suunnittelua ja toteutusta.

KOMPENSOINTI JA HIILENSIDONTA

Särkänniemen energiayhteisöön linkitetty hiilijalanjalan kompensointimalli on ensisijainen ratkaisu alueen toimijoille. Vaihtoehtoisesti tai sitä täydentämään voidaan tuoda myös erilaisia hiilensidontaan perustuvia kompensointiratkaisuja. Markkinaehtoisia palveluita tähän on tarjolla lukuisia. Hiilensidontan rinnalla niihin yhdistyy ekologisesti ja sosiaalisesti positiivisia vaikutuksia, mikä tuo lisämahdollisuuksia viestintään ja erilaisten kumppanuuksien rakentamiseen.

Suoraviivaisin toteutusmalli on, että uudistuvan Särkänniemen alueen yritykset valitsevat kukin omaan profiiliinsa ja toimintaansa parhaiten soveltuvan kompensointiratkaisun. Vaikuttavampi ja alueen yhteisen brändin kannalta kiinnostavampi vaihtoehto on yritysten yhteiseen hiilijalanjalan seurantaan linkitetty kompensatiomalli. Koordinoitu yhteisratkaisu säästää resursseja ja mahdollistaa kompensatiion ohjaamisen yhteen kohteeseen tai tarvittaessa hajauttamisen useampaan. Yhteistyöllä voidaan myös rakentaa vahvempia kumppanuuksia ja synergiaa. Kompensatio on joka tapauksessa tärkeä työkalu ilmastoposiitiivisuustavoitteiden saavuttamiseen.

UUDISTUVA SÄRKÄNNIEMEN ALUE TIEKARTASTA TOIMINTAAN

KÄYTTÖOHJE ALUEEN KEHITTÄJILLE

Särkänniemen alueen uudistumisen avaintoimijat ovat Tampereen kaupunki ja Tampereen Särkänniemi Oy. Kaupunki ohjaa maankäyttöä ja rakentamista sekä alueen brändin muodostumista ja profiloitumista kaupunginosana. Tampereen Särkänniemi Oy on elämystalouden veturi ja määrittää alueen kehitystä vapaa-ajan vieton alueena ja matkailu-destinaationa.

Uudistuminen tuo alueelle myös uusia elämystalouden toimijoita. Tämä tiekartta on koottu auttamaan yhteisten tavoitteiden ja alueen kehittämisen askeleiden löytämisessä näiden toimijoiden kanssa.

Yhteistyö rakentuu yhteisen vision ja tavoitteiden kautta. Vähähiilisyys ja kestävyys ovat uudistuvan Särkänniemen brändin luomisen ja kilpailukykyisen elämysliiketoiminnan keskeinen kivijalka. Kestävien ratkaisujen tulee olla myös liiketaloudellisesti toimivia ja kannattavia. Tämä tiekartta keskittyy raamittamaan ja konseptoimaan yritysten vähähiilisiä yhteisratkaisuja. Laadukkaasti toteutettuna yhteiset palvelut resurssi- ja kustannustehokkaita. Ne sitouttavat yritykset luontaisesti mukaan yhteistyöhön ja tarjoavat uusille toimijoille valmiita työkaluja vastata kestävyystavoitteisiin.

SIDOSRYHMÄT KESTÄVYYDEN RAKENTAJINA

Kestävien ratkaisujen suunnittelussa ja toteuttamisessa avainroolissa ovat kumppanit ja sidosryhmät. Tässä tiekartassa esitellyt konseptit ovat aihiota, joita voidaan lähteä kehittämään yritysvetoisella yhteistyöllä. Särkänniemen alue on kiehtova, jatkossa yli miljoonan vuotuisen kävijän testi- ja markkinointialusta uudelle teknologialle, tulevaisuuden ruoalle ja hyvinvoinnin ja viihtymisen palveluille. Tämä on erinomainen pohja yrityskumppanuuksien ja yhteistyön luomiseen.

Tukea ja taustaa ilmastopositiivisen Särkänniemen toteuttamiseen tuo tiekartan kokoamisen yhteydessä koottu kehitysorganisaatioista ja oppilaitoksista koostuva yhteistyöverkosto. Ydintoimijat verkostossa ovat Kestävän matkailun Hub -hankkeen osatoteuttajat. Yhteistyöverkostosta löytyy osaamista myös kestävyyshaasteita ratkaisevien kehityshankkeiden toteuttamiseen.

Tärkein sidosryhmä ovat alueen tulevat asiakkaat. Ydinviesti asiakkaille muotoutuu yhteisen arvolupauksen kautta. Asiakkaat voidaan osallistaa kestävä tulevaisuuden rakentamiseen tarjoamalla positiivisia valintoja, uusia kokemuksia ja testimahdollisuuksia ja innostamalla viemään kokemaansa myös omaan arkeen. Tärkeä osa viestiä on, että yritykset ohjaavat yhdessä osan alueella käytetyistä euroista ilmastopositiivisuuden edistämiseen. Ekologisuuden rinnalla keskeistä ovat myös taloudellinen ja sosiaalinen vastuullisuus, paikallisuus, yhdessäolo ja hyvinvointi. Särkänniemen huvipuisto on omalla pitkän linjan esimerkillään vastuullisuuden tärkein jalkauttaja ja yritysten sitouttaja.

YHTEISTYÖN KOORDINOINTI

Yhteinen viestintä ja markkinointi on keskeinen ja luonteva yritysyrityksen muoto: Verkkosivut ja sovelluskehitys, asiakasviestintä alueella, markkinointi, kampanjat ja tapahtumat. Osa liiketoiminnan kestävyyttä edistävästä tukipalveluista voidaan toteuttaa yhteisinä ostopalveluina ja sopimusten avulla. Monitahoisen palveluyhteistyön resurssien jakamisen koordinoinnin, viestinnän, vaikutusten seurannan ja kehityssuunnittelun toteutukseen tehokkain ratkaisu saattaa olla yhteisen operaattorin perustaminen. Operaattori voi mahdollisesti tarjota palveluita myös alueen asukkaille ja taloyhtiöille. Nämä kysymykset ratkaistaan alueen yrityskokonaisuuden, kestävyystavoitteiden ja yhteistyön muotoutuessa.

TAMPERE.
FINLAND

KESTÄVÄN MATKAILUN HUB
UUDISTUVAN SÄRKÄNNIEMEN ALUEEN
KESTÄVÄÄ TULEVAISUUTTA RAKENTAMASSA

Ilmastoposiitiivinen elämystalouden edelläkävijä -tiekartta on toteutettu osana Pirkanmaan Liiton Euroopan alueellisesta kehitysrahastosta rahoittamaa Kestävän matkailun Hub -hanketta.

VISIT TAMPERE OY

Projektipäällikkö
Matti Pollari
matti.pollari@visittampere.fi
+358 40 800 7800

TAMPEREEN SÄRKÄNNIEMI OY

Kehitysjohtaja
Ville Aarresuo
ville.aarresuo@sarkanniemi.fi
+358 40 767 0868